

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt I. Ordines mendicantes ex vi suæ institutionis fuisse ab Ecclesia destinatos, ut proximorum, tam Fidelium quam Infidelium spirituali saluti consulerent.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

DE PROCURANDA CON- VERSIONE OMNIUM GENTIUM

LIBRI II.

PARS TERTIA.

Cura Infideles juvandi præcipuè spectat ad Ordines Mendicantes.

Quamquam DEVS omnipotens, *cujus natura bonitas*, ut inquit S. Leo, *cujus opus misericordia est*, universum hominum genus ad eam salutem, *cujus causa conditum est*, facile per se adducere posset; tamen ut illam suaviter, qua sua providentia in rebus omnibus delectatur, in hac quoque re, (id est animarum conversione) omnium maxima, retineret, ministrorum etiam operam adhibere decrevit, qui ut ait Apostolus 1. Cor. 7. adjutores DEI essent.

Hos verò inter alios ad tantam gloriam à Deo electos coadjutores in hac tercia parte ostendere conabimur fuisse Ordines Mendicantes, quod ex duplici capite deducemus; alterum ex antiqua horum sanctissimorum Ordinum in Ecclesia DEI institutione, alterum ex fructu, qui tanquam ex uberrimis fontibus in Ecclesie arva emanavit; ac demum Guilielmi harum familiarum acerrimi impugnatoris objectionibus, quibus satisfaciemus.

CAPVT I.

Ordines mendicantes ex vi suæ institutionis fuisse ab Ecclesia destinatos, ut proximorum, tam Fidelium quam Infidelium spirituali saluti consulere.

IN primitiva Ecclesia olim fuit duplex Evangelizantium genus, quod usque ad nostra tempora productum est. Alii certas plebes moderandas instituendasque cura propria, ac perpetua suscipiebant: qui vel Episcoporum, vel Parochorum munere fungebantur. hos D. Petrus alloquens 1. Petri 5. *Seniores*, inquit, *pascite, qui in vobis est gregem DEI, non turpis lucræ gratia, neque dominantes Clero, &c.* Act. 20. *Attendite vobis, & universo gregi, in quo vos posuit Spiritus sanctus regere Ecclesiam DEI, quam acquisivit sanguine suo.*

Fuit etiam alterum in Ecclesia DEI ministrorum genus, qui non firmas sedes tenerent, sed prout temporum opportunitas, & Fratrum necessitas postulatet, duò potissimum munera exequabantur. Primum quod varias Ecclesias obirent, ac in eis proprios Pastores juvarent, infirmos confirmarent, ac omni ratione rem Christi promoverent. Secundum, quod in alienigenarum gentium fines pertransirent, ac luce Evangelicæ doctrinæ Infideles illustrantes, ad ovile Christi reducerent. Oportebat enim, ut in hac militia Christianæ ordinatissima, ac fortissima acie, præter militares copias certa sede dispositas, quibus nihil æquè curæ est, quam ut locum suum

Thom. à Iesu Oper. Tom. 1.

non deserant, essent etiam auxiliares copiarum, levisque armaturæ equites, quorum munus sit, huc illucque discurrere, & ubi discrimen sit, promptè adesse, labantemque jam militem confirmare, ac præterea aliquando in hostes relictis propriis cohortibus irruere, illosque vel occidere, vel victos & captivos Duci exercitus tradere.

Sic igitur duo hi militum ordines in Ecclesia ab initio sunt pro ejus conservatione & propugnatione constituti; unus eorum, qui certo loco decerent: alter, qui per omnia discurrant, & operam propriis Catholicorum agminibus deferant, & adversarios, id est Infideles, verbi DEI gladio transigentes, captivos in obsequium fidei trahant. Hoc vero duplici militiae genere uti sunt Apostoli Act. 15. *Paulus & Barnabas inser se dixerunt, revertentes visitemus omnes Ecclesias, in quibus predicavimus.* Ipsi etiam Apostoli (quorum Principi Petro dictum est, *occide & manduca*) verbi divini prædicatione, ac virtute miraculorum illam confirmantes, universum ferè orbem captivum in obsequium Christi, seu ut melius dicam, à servitute Dæmonum, in libertatem Christi traduxerunt. Et quamvis Episcoporum hoc videatur esse, uti verè successorum Apostolorum; Episcopi tamen hæc omnia præstare nequeunt. Quamobrem singulari providentia, ac non sine divino consilio à summis Pontificibus factum est, ut Religiosorum Ordines, maxime tamen eorum, qui Mendicantium nomine gaudent, specialiter deputarentur, qui Episcoporum, Parochorum, ac præcipuè Sedis Apostolicæ conatus in tuenda Catholica fide, & Ethnicorum procuranda salute, ipsius Sedis auctoritate sibi adjuvarent, atque hoc Apostolicum munus, tum inter Christianos, tum inter Infideles, oppidatim

D 3

per

Per varia regna, & regiones discurrendo obitent. Quare merito à Gregorio Magno emanavit decretum, ut habetur 16. *quæst. 1. cap.* ex auctoritate, ubi *Ex auctoritate*, inquit, *huius decreti Sacerdotibus, Monachis, Apostolorum figuram tenentibus, liceat predicare.* Hæc Gregorius: qui Apostolorum munere fungi voluit Monachos, non quia in potestate, aut iurisdictione Apostolis succedant, hoc enim munus potius ad dignitatem spectat Episcoporum: sed quia suis discipulis, & missionibus animarum profectibus more Apostolorum student. Unde Apostoli, ac Religiosi, qui his per universum orbem Missionibus illos imitantur, Nubes in sacra scriptura merito appellantur, quia aquas Evangelii portant populis effundendas, ut irrigentur terræ populorum, & de hac cælesti pluvia virtutum fruges spirituali operatione multiplicentur.

Quare nulli dubium esse potest, si Catholicè sapiat, omnibus Religionibus Mendicantibus non solum conforme, sed & præcipuum esse sui instituti partem, salutis animarum studere, esseque à Sede Apostolica in hunc finem ordinatas, à Deoque divinitus institutas, & vocatas, ad fidei pietatisque propagationem, morum instructionem, ac communis boni conservationem. Quare Concilium Viennense, *ut refertur in Clement. Dudum. parag. Getram de sepulturis*, Episcoporum coadjutores, sive cooperatores in prædicationis officio, ac in aliis spiritualibus functionibus Mendicantes Ordines constituit. Quam verò ob causam Apostolica Sedes Religionem instituerit Mendicantes, & quale sit earum munus aptissimè declarat D. Bonaventura in *Tractatu*, Quare Fratres Minores prædicant, *Tom. 1.* ubi instruit Rectores Ecclesiæ DEUM imitari debere, qui etiam omnia per se possit, dignatur tamen in quibusdam operibus suis habere coadjutores, & Vicarios, in hoc præbens exemplum Ecclesiæ Rectores sollicitudinis suæ onus impatriendi, ne per ipsorum negligentiam, & insufficientiam salus Fidelium negligatur: *Prædictus ergo* (inquit Bonaventura) *de causis in his novissimis temporibus, de quibus prædixit Apostolus 2. Tim. 3. quod instabant tempora periculosa, ex multiplicatione peccatorum, & numerositate rudium populorum, & seditione hereticorum, & raritate bonorum, & difficultate regendi, & insufficientia Prælatorum, & perplexitate casuum emergentium, & aliorum periculorum Ecclesiæ imminentiū, ex variis eventibus providit Sedes Apostolica, ad obviandum præfatis periculis, remedium quibusvisque animabus pereantibus administrando, quod divina ordinatione Religiosos quosdam Ordines instituit, qui officio Prædicationis, & Confessionis sibi commisso, subveniant indigentia populorum, & insufficientia Clericorum, & obsistant versutibus hereticorum, & hoc in solatium, & sublevamen oneris, non in præiudicium plebanorum.*

Et infra: *Temperatissime quippe, ait, sic disposuit Divina sapientia, & instituit Sedes Apostolica, ut per Ordines prænotatos in Prædicatione, & Confessione defectus Clericorum suppleantur, & anima salventur.*

Et post pauca: *Quod autem quandoque Religiosi ad salvandos Fideles in Ecclesia essent vocandi, ostenditur in Evangelio, Luc. 5. Cum Dominus dixit Petra, Duc in altum, & laxate reia vestra in capturam: & concluservant autem piscium multitudinem copiosissimam, rumpebatur autem rete eorum, & annuerunt sociis, qui erant in alia navi, ut venirent, & adjuverent eos, & impleverunt ambas naviculas. Mare est scutum: Navicula Petri est Ecclesia fidelium: Rete est Evangelica doctrina: per iussum Domini tanta*

piscium multitudo concluditur, quod rete rumpitur, quia tot ad fidem veniunt, quod tam etiam hereticibus scindunt. Sed cum Petrus, cum suis trahere non valent, annuerunt sociis in alia navi, ut venirent, & adjuverent eos, qui Prælati Ecclesiæ cum Clero non sufficientes, tantam plebis multitudinem trahere ad litui vitam perpetuam, annuerunt, admittendo, sociis Religiosis scilicet, Ioanni & Iacobo, activis, & contemplativis, ut venirent, compatiendo animarum periculis, & adjuverent tam eos, qui trahunt, quam qui trahuntur, illorum insufficientiam, istorum indigentiam relevando.

Demum subdit: *Quod autem prioribus temporibus in Ecclesia non erant vocati, vel nisi à Sede Apostolica Religiosi, ad officia Prædicationis, & Confessionis, ut nunc, ista fuit ratio: Cum moribus adhuc parvus est, paucioribus indiget remediis & levioribus, sed cum cepit invalescere, & latius se diffundere, ne desperabiliter eger periclitaretur, necesse est plura, & efficaciora remedia adhiberi: ita etiam cum status mundi modò deterior sit, quam olim, expedit plures nunc esse sublevantes, iuxta illud, Luc. 10. Mellis multa, operarii pauci, (idonei, & fideles.) Rogate ergo Dominum mellis, ut mittat operarios in vineam suam. Ac tandem concludit Seraphicus Doctor: *Cum igitur iam sit Ecclesia quasi navis tempestate concessa, in qua remigantibus pavore tremantibus, procelle tumentes penè operiunt navem, nisi sint Fratres à summo Governatore, salti auctoritate Sedis Apostolicæ, ut in naviculis suis, discurrerent per mundum, quos ex naufragio peccati periculantes invenerint, rapiant ex undis, & ad litus salutis reportent.* Hactenus D. Bonaventura.*

Ex qua doctrina colligit D. Bonaventura, in eodem Opusculo, prædictas Religionem astringi ex charitate salutis proximorum subvenire. Et doctissimus Pater Dominicus Bagnèz 2. 2. q. 33. art. 3. dub. 3. Ordines Mendicantium teneri, sub præcepto habere specialem curam, ut Religiosi se exercent in doctrina, prædicationibus, & Confessionibus, cuius eam reddit rationem. *Quis finis prædicatorum Ordinum est salus animarum: & ideo Prælati tenentur ad media procuranda, nec non & subditi tenentur ex officio & professione sua disponere se, ut sint idonei ad exercenda potissimum sui Ordinis munia, sub peccato mortali, & ex consequenti tenentur peculiari obligatione, ad studium litterarum, quoniam hac est dispositio idonea.*

Immo & D. Thomas in opus. 18. 2. 3. agens de Ordinibus Mendicantibus inquit: *Huiusmodi si statum perfectionis magis habent Religiosi, qui ex voto sui Ordinis ad hoc obligantur, quod Episcopi ministrant in his qua ad curam animarum pertinent prædicando, & audiendo Confessionem: ubi illa verba: (ex voto) idem sonant, ac ex professione, sicut omnes tenentur Mendicantes. Ex quo etiam secundo fit, quod cum Religio nostra, inter Mendicantes Ordines à Summis Pontificibus fuerit annumerata, ut constat ex innumeris privilegiis, & ex c. unic. de Religiosis domibus, nullus restat dubitandi locus, illam esse à prædictis Pontificibus, & maioribus nobiscis destinatam in adiutorium Episcoporum, ut eorum ministerium in salvandis animabus Religiosi nostri sua doctrina, & exemplo adjuvent. Sed de hoc latius egimus in *Stimulo Missionum.**